

Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 23 september 2025

Kenmerk: ADV200965975

Zaaknr: Z48390

Datum voorstel: 9 september 2025

Portefeuillehouder: Wethouder J.C. Bos

Onderwerp: Invulling nieuwe welzijnsfunctie

Voorstel

1. Kennis te nemen van de notitie 'Een sterke welzijnsfunctie, een nieuwe lokale aanpak';
2. De in deze notitie beschreven herinrichting van de welzijnsfunctie in de gemeente Staphorst, door het onderbrengen van verschillende disciplines in één zelfstandige lokale stichting, te ondersteunen;
3. De in de Kadernota 2026 opgenomen middelen van € 700.000 op te nemen als stelpost in de programmabegroting 2026-2029.
4. In 2027 mede op basis van het vervolg op het werk van de commissie van Ark te evalueren en te bepalen hoe de invulling van beleid en middelen vanaf 2028 gaat plaatsvinden.

Inleiding

Inwoners, vrijwilligers en maatschappelijke partners in Staphorst hebben de afgelopen jaren duidelijk gemaakt dat zij behoefte hebben aan een sterke en goed georganiseerde welzijnsfunctie. Scholen, kerken, politie, woningcorporatie en zorginstellingen ervaren dat de sociale vraagstukken toenemen en dat de inzet van een goed toegeruste welzijnsfunctie noodzakelijk is. Voor de gemeente is een sterke en goed georganiseerde welzijnsfunctie noodzakelijk om haar wettelijke taak en beleidsopdrachten op het gebied van preventie, participatie en samenredzaamheid goed uit te voeren. De noodzaak om hierop in te zetten wordt ook onderbouwd door onderzoek, zo laat de RIVM gezondheidsmonitor zien dat in Staphorst 47% ouderen van 65 jaar en ouder zich eenzaam voelt (t.o.v. landelijk 14,9%) en de GGD monitor geeft aan dat 33% van de jongvolwassenen een zware drinker is (t.o.v. 25% in de regio).

Daarnaast veroorzaakt de toenemende individualisering van de samenleving een extra noodzaak voor een sterke welzijnsfunctie. Het is van groot belang dat we het samen doen: zorgen voor kwetsbare mensen, ruimte geven aan verschillen en er voor elkaar zijn. Een zorgzame samenleving ontstaat niet vanzelf; zij groeit vanuit de inzet van inwoners, vrijwilligers, professionals en gemeenschappen, en heeft het nodig dat dit actief wordt gefaciliteerd, gestimuleerd en blijvend ondersteund. Vanuit het principe van zorgen vóór naar zorgen dát is de welzijnsprofessional niet primair de uitvoerder, maar juist aanjager, verbinder en facilitator. Het gaat niet om overnemen, maar om het mogelijk maken dat inwoners zelf en samen in actie komen.

Stichting Welzijn Staphorst heeft in de afgelopen periode een professionalisering slag gemaakt en heeft verschillende disciplines gebundeld onder één dak (versterken door te verbinden). Hierdoor is er een stevige basis gelegd voor een sterkere welzijnsfunctie, maar we zijn er nog niet. Om de welzijnsfunctie

volledig toekomstbestendig te maken, is naast de bestaande middelen ook een extra investering in menskracht en middelen nodig om de organisatie verder te versterken (versterken door te investeren). Op basis van het beschreven perspectief en gezamenlijke inzichten over benodigde formatie en middelen, komt dit uit op een benodigd aanvullend budget van € 700.000 per jaar.

Argumenten

1.1 De notitie beschrijft de nieuwe inrichting van de welzijnsfunctie

De notitie 'Een sterke welzijnsfunctie, een nieuwe lokale aanpak' schetst in hoofdstuk 2 hoe de welzijnsfunctie in Staphorst opnieuw is vormgegeven: als een zelfstandige, lokaal verankerde stichting met professionele autonomie en bundeling van expertise. De uitwerking is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met alle direct betrokkenen, en gebaseerd op relevante onderzoeksresultaten en de inbreng van deskundigen uit de praktijk.

2.1 De voorgestelde inrichting van de welzijnsfunctie sluit aan bij landelijke en gemeentelijke beleidsdoelen

De voorgestelde inrichting stelt ons in staat om te werken aan de doelen van landelijke programma's zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), de Hervormingsagenda Jeugd, het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO). En ook bij de doelen in het Collegeprogramma 2022-2026 en ons beleidsplan 'Iedereen doet mee'. De kernopgave binnen al deze doelen is het versterken van een aanpak, waarbij de focus verschuift van zorg naar het bevorderen van een gezonde leefstijl (positieve gezondheid).

3.1 Er is een breed gedeeld gevoel van urgentie om te investeren in een sterke welzijnsfunctie.

Vanuit scholen, politie, maatschappelijke organisaties, woningcorporaties, de Adviesraad Sociaal Domein en inwoners klinkt steeds nadrukkelijker de oproep voor meer aanwezigheid, zichtbaarheid en ondersteuning. De huidige inzet en capaciteit schieten tekort om de groeiende maatschappelijke problematiek het hoofd te bieden. Tegelijkertijd vraagt de toenemende druk op het zorgsysteem om een proactieve en preventieve aanpak, waarbij vroegtijdige signalering, activering en ontmoeting centraal staan. Extra investering in welzijns- en jongerenwerk is daarbij essentieel om problemen eerder te signaleren en op te vangen, waarmee de groei van zorgkosten wordt afgeremd. De gemeente wordt hierin gezien als regisseur en aanjager van de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag.

3.2 Wettelijke verplichtingen (Wpg, Wmo, Jeugdwet, Omgevingswet) vragen om integrale, preventieve inzet

Gemeenten hebben op basis van vier wetten een duidelijke verantwoordelijkheid in het bevorderen van de gezondheid, het welzijn en de participatie van hun inwoners: de Wet publieke gezondheid (Wpg), de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Omgevingswet. Deze wetten vormen het fundament voor een integrale, preventieve aanpak op lokaal niveau. Bovendien zijn gemeenten op basis van artikel 108, lid 3 van de Gemeentewet verantwoordelijk voor de ontwikkelingen en initiatieven binnen hun eigen invloedsfeer. Preventie, gericht op het voorkomen van zwaardere zorg, valt daarmee nadrukkelijk onder hun takenpakket.

Kanttekeningen

1.1 Ondanks een stevige investering is er niet direct resultaat te verwachten

Welzijnswerk levert niet altijd direct meetbare resultaten op; de effecten worden vaak pas op langere termijn zichtbaar. Het vraagt tijd en continuïteit om de effecten van welzijnswerk volledig tot hun recht te

laten komen. Een investering, voortbouwend op het fundament van een sterke welzijnsfunctie dat nu is gelegd, draagt pas op termijn bij aan duurzame maatschappelijke meerwaarde.

1.2 De middelen vanuit het Rijk zijn voor 2028 en 2029 niet al toegekend

Voor de periode vanaf 2028 adviseert de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) om in de meerjarenbegroting rekening te houden met aanvullende inkomsten, vooruitlopend op nog te verwachten middelen. De VNG adviseert verder deze gelden gericht in te zetten voor versterking en verbetering van het sociaal domein, om daarmee de stijging van de zorgkosten af te remmen. Omdat echter niet met zekerheid kan worden gesteld dat deze verwachte middelen daadwerkelijk beschikbaar komen, wordt met de welzijnsorganisatie afgesproken geen structurele verplichtingen aan te gaan.

Keuze en effect

De opdracht vanuit de gemeente vloeit voort uit het integrale beleidsplan sociaal domein 'Iedereen doet mee'. De daarin, samen met alle partijen geformuleerde, maatschappelijke resultaten worden gezamenlijk gevolgd met behulp van het instrument Kwaliteitskompas (Movisie). De raad wordt op gezette tijden geïnformeerd over de uitkomsten.

Beleid- en regelgeving

Collegeprogramma 2022-2026, beleidsplan *Iedereen doet mee*, het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), de Hervormingsagenda Jeugd en Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

Financiën, Belastingen, risico's en beheersmaatregelen

Het voorstel is om het extra benodigde budget van € 700.000 op te nemen als stelpost in de programmabegroting 2026-2029.

Uitvoering

Na instemming met het voorliggend voorstel is de welzijnsorganisatie aan zet om een plan te stellen voor de jaren 2026 en 2027, voorzien van een inhoudelijke uitwerking en een bijbehorende begroting. Dit plan dient inzicht te geven in de voorgenomen activiteiten, de beoogde maatschappelijke impact, en de daarbij behorende financiële inzet. Deze planontwikkeling gebeurt samen met de samenleving – een aanpak van Staphorst, voor Staphorst – waarbij inwoners en partners richting geven aan wat nodig is en hoe dit lokaal georganiseerd moet worden. Uiteindelijk wordt dit vertaald in een subsidieaanvraag waarop het college beslist. De raad zal hierover worden geïnformeerd. Onderdeel van de subsidievoorwaarden zal zijn dat de welzijnsorganisatie geen structurele verplichtingen zal aangaan voor het aanvullende deel boven het structurele basisbudget.

Communicatie

De ontwikkeling tot nu toe is met de direct betrokkenen en met samenwerkingspartners zoals Stuurgroep Gezond Meedoen Staphorst, Directeurenoverleg Basisonderwijs, Adviesraad Sociaal Domein, vertegenwoordigers van kerken, woningcorporatie, politie en anderen besproken. Ook het vervolg zal in gezamenlijkheid en met inwoners worden opgepakt.

Digitaal bijgevoegd / ter inzage liggende stukken

1. Notitie 'Naar een sterke welzijnsfunctie, een nieuwe lokale aanpak'

Burgemeester en wethouders van Staphorst,

J. ten Kate , burgemeester.

M.T. van de Wetering , secretaris.

De raad van de gemeente Staphorst;

Zaaknr. Z48390

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 09-09-25

Gelet op:

Raadsvoorstel 'Invulling nieuwe welzijnsfunctie' d.d. 4 september 2025, Collegeprogramma 2022-2026, beleidsplan Iedereen doet mee, het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), de Hervormingsagenda Jeugd en Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

B E S L U I T:

1. Kennis te nemen van de notitie 'Een sterke welzijnsfunctie, een nieuwe lokale aanpak';
2. De in deze notitie beschreven herinrichting van de welzijnsfunctie in de gemeente Staphorst, door het onderbrengen van verschillende disciplines in één zelfstandige lokale stichting, te ondersteunen;
3. De in de Kadernota 2026 opgenomen middelen van € 700.000 op te nemen als stelpost in de programmabegroting 2026-2029.
4. In 2027 mede op basis van het vervolg op het werk van de commissie van Ark te evalueren en te bepalen hoe de invulling van beleid en middelen vanaf 2028 gaat plaatsvinden.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van
de gemeente Staphorst van 07-10-25

J. ten Kate

, voorzitter

S.M.H. Voortman

, griffier